

25. Khmelnytska, O. S. (2023). Zastosuvannia imersyivnykh tekhnolohii yak prohresyvnyi napriam modernizatsii profesiinoi osvity [The use of immersive technologies as a progressive direction in the modernization of vocational education]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu im. B. Khmelnytskoho*, 2, 191–197. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

РАШЕВСЬКА Наталя Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник Інституту цифровізації освіти НАПН України.

Наукові інтереси: імерсивне навчання як педагогічна проблема.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

RASHEVSKA Natalya Vasylivna – PhD of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Senior Researcher of the Institute of Digitalisation of Education National Academy of Educational Sciences of Ukraine.

Scientific interests: immersive learning as a pedagogical problem.

Стаття надійшла до редакції 14.01.2025 р.

УДК 37.02.81`24(045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-217-174-179

РУДІНА Марина Володимирівна –

кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри англійської філології і перекладу
факультету лінгвістики та соціальних комунікацій
Державного університету «Київський авіаційний інститут»
ORCID: orcid.org/0000-0001-7338-6475
e-mail: rudinamv@gmail.com

ТРЕНДВОТЧИНГ & МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті розглянуто проблему трендвотчинг & методика викладання іноземних мов з метою обґрунтування діалектичної взаємодії традиційної дидактики й інноваційних методик у межах змісту навчальної дисципліни «Методика викладання іноземних мов» для студентів-філологів закладу вищої освіти на основі аналізу освітніх трендів. Досліджено сутність явища трендвотчингу в освіті в різних аспектах. Виявлено, що про трендвотчинг як підґрунтя методичних змін у навчанні іноземній мові учнів Нової української школи і студентів-філологів ЗВО в науковій педагогічній літературі практично не йдеться а матеріали про тренди в освіті представлені в інформаційному просторі широко. З'ясовано, що нечітке розмежування лексичного значення зумовило певну синонімізацію слова «тренд» з іншими словами в галузі освіти (навички, виклики, інновації тощо), що підтвердив аналіз матеріалів Інтернету про тренди в освіті. Зазначено, що, по-перше, традиційна дидактична система навчання, представлена п'ятикомпонентною моделлю (цілі, зміст, методи, засоби, форми організації) може бути оновленою на всіх рівнях за результатами трендвотчингу; по-друге, навчальна дисципліна «Методика викладання іноземних мов» є гнучким інформаційно-освітнім середовищем, у якому традиційні методики можуть бути синтезовані з інноваційними, трендовими, актуальними для ЗВО та НУШ. Трендвотчинг розглядається як педагогічний аналіз освітніх трендів як дотичних до освітніх запитів особистості, яка вивчає іноземну мову в ЗВО чи НУШ, за результатами якого методика навчання може трансформуватися. Трендвотчинг у цьому аспекті є підґрунтям трансформації методики викладання іноземних мов; сприяє конструктивному аналізу сутності методичних трансформацій у межах навчальної програми, бо поєднує *changes in education* (зміни в освіті) з *changes in the methodology* (зміни в методичності); орієнтує на актуальні інновації в освіті; сприяє аналізу потреби методичних змін; формує потребу студента в набутті затребуваних освітньою практикою професійних компетентностей; ініціює інтерес до інновацій у викладанні іноземних мов.

Ключові слова: трендвотчинг; методика викладання іноземних мов; тренди в освіті; дидактична система; методичні трансформації; Нова українська школа.

RUDINA Maryna Volodymyrivna –

Associate Professor of English Philology
and Translation Department, PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Faculty of Linguistics and Social Communication
National Aviation University
ORCID: orcid.org/0000-0001-7338-6475
e-mail: rudinamv@gmail.com

TRENDWATCHING AND METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES

The article deals with the problem of trendwatching and methods of teaching foreign languages with the aim of substantiating the dialectical interaction of traditional didactics and innovative methods within the content of the discipline 'Methods of teaching foreign languages' for university philology students based on the analysis of educational trends. The essence of the phenomenon of trendwatching is investigated in different aspects together with a creative group of students. It has been found that trendwatching as a basis for methodological changes in teaching foreign languages to secondary school students and university philology students is practically not mentioned in the scientific pedagogical literature, while materials about trends in education are widely presented in the information space. It is found that the unclear distinction between lexical meanings has led to a certain synonymisation of the word 'trend' with other words in the field of education (skills, challenges, innovations, benchmarks, markers, opportunities, trends, etc.), which was confirmed by the analysis of Internet materials on trends in education. It is noted that, firstly, the traditional didactic teaching system represented by the five-component model (goals, content, methods, means, forms of organisation) can be updated at all levels based on the results of trendwatching; secondly, the discipline 'Methods of Teaching Foreign Languages' is a flexible information and educational environment in which traditional methods can be synthesised with innovative, trendy ones that are relevant for HEIs and NUS.

Trendwatching is considered as a teacher's professional analysis of educational trends, related to the educational needs of a person studying a foreign language at a university or secondary school, factors or indicators, which can lead to the transformation of teaching methods. Trendwatching helps students and teachers to determine the feasibility of changes in the methodology, to navigate the relevance of specific innovations in the professional activity of a foreign language teacher; promotes constructive analysis of the essence of methodological transformations within the curriculum; forms the student's need for conscious acquisition of professional competences demanded by educational practice; initiates interest in innovations in foreign language teaching.

Key words: *trendwatching; methods of teaching foreign languages; trends in education; didactic system; methodological transformations; New Ukrainian School.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Чи потрібен трендвотчинг в освіті? Чи правомірно вживати цей термін стосовно освіти? Пошук відповідей ініціювали студенти, у перебігу бесід з якими було сформульовано цілу низку актуальних проблем: Чи впливають на методику викладання іноземних мов у сучасній школі численні тренди, які щороку презентують аналітичні звіти різних наукових установ світу як провідні для системи освіти? Як студенту чи педагогу зорієнтуватися в освітніх трендах і які враховувати в процесі навчання іноземної мови? Як трансформувати методику викладання іноземної мови відповідно до трендів, якщо вони щорічно оновлюються? Як відрізнити тренди-домінанти від тимчасових «модних» віань? Чи варто взагалі звертати увагу на освітні тренди? Якщо дотримуватися при викладанні іноземної мови традиційної дидактики, то чи буде ефективною така методика для сучасних учнів? Іншими словами, запитань у студентів виявилось значно більше, ніж відповідей, які надає зміст навчальної дисципліни «Методика викладання іноземних мов». Тож на часі трендвотчинг – і як спосіб ідентифікації актуальності освітніх трендів, і як підґрунтя трансформацій у методиці викладання іноземних мов відповідно до потреб та індивідуальних освітніх запитів тих, хто вивчає іноземні мови.

Актуальність дослідження проблеми *трендвотчинг & методика викладання іноземних мов* посилюється потребою наукового аналізу значного нагромадження матеріалів різнобічних досліджень науково-педагогічного, економічного, освітньо-популярно-публіцистичного змісту про тренди в освіті, доступних в інформаційному просторі, адже їх активно використовують і студенти, і викладачі як навчальні. Оскільки основний масив досліджень про тренди в освіті подано іноземною мовою, то переваги в доступності мають ті, хто іноземною мовою володіє. Зважаємо й на фактор «плинної сучасності» як характеристики переходу людства «до світу пластичного, плинного, вільного від парканів, бар'єрів, кордонів» [4], що опосередковано підтверджує статус іншомовної компетентності як складової життєдіяльності сучасної людини: від професійного вибору до особистісної реалізації в соціумі. Сукупно зазначене зумовило актуальність дослідження проблеми *трендвотчинг & методика викладання іноземних мов* в підготовці студентів-філологів у закладі вищої освіти (ЗВО) до викладання іноземних мов у Новій українській школі (НУШ).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Минає перша чверть ХХІ ст., а кількість проблем, досліджуваних науковцями в площині методики викладання іноземних мов, одноznачно зростає: усталені традиційні засади трансформуються

відповідно до освітніх реалій. Методичні трансформації щодо викладання іноземної мови в ЗВО та НУШ висвітлюють українські вчені Т. Білявська, К. Карпюк, С. Коломоєць, С. Ніколаєва, В. Редько та ін. [3; 6; 8; 10; 11; 12]. Оновлення змісту навчання іноземних мов визнано прерогативою НУШ [12]. На стратегічну місію інформаційно-комунікативних технологій у процесі викладання іноземної мови вказує Т.П. Дрофа [5]. Про особливості методики викладання іноземних мов і перекладу у ЗВО йдеться в роботах О. В. Ковтун і А. Г. Гудманяна [7]. Запропонована Мартиною Р.Ю. загальнодидактична модель змісту навчання іноземних мов на засадах принципу комунікативності як процесу реальної комунікації до сьогодні не втратила актуальності [9]. Методичні засади підготовки філологів як молодих учителів іноземної мови в НУШ та методичні трансформації в підготовці студентів до викладання іноземних мов у школі висвітлено в наукових матеріалах автора статті [13; 14].

Сучасні методики навчання іноземних мов і перекладу в Україні та за її межами ґрунтовно розглядалися вченими в перебігу IV Міжнародної науково-практичної конференції в Переяславі [15]. У виступах науковців ішлося про особливості відбору змісту фахових навчальних дисциплін у процесі підготовки майбутніх учителів іноземних мов (С. Дуброва), про використання web-ресурсів як новітнього засобу стимулювання навчальної діяльності при вивченні іноземних мов у ЗВО (А. Крохмаль), про навчання іноземної мови професійного спрямування у немовних закладах вищої освіти (В. Гупченко) тощо. Відповідно до проблеми нашого дослідження важливою вважаємо статтю професора О. Бігич про сучасні засоби навчання іноземної мови й культури. Учена, не применшуючи вагомість навчально-методичного комплексу з іноземної мови, указує на потребу класифікації додаткових засобів навчання іноземних мов і культур, серед яких називає вербальні, зображальні (ілюстративні) і змішані (комбіновані); за дотичним каналом сприйняття навчально-пізнавальної інформації – зорові (візуальні), слухові (аудіальні), змішані чи комбіновані (зоро-слухові чи слухо-зорові). Наведено такі приклади: вербальні зорові (мовний портфель, хмара слів, ментальна мапа, фішбоун (fishbone), тексти віршів і пісень); вербальні слухові (подкаст); вербальні змішані слухо-зорові (аудіокнига); зображальні зорові (кроссенс, посткросинг (postcrossing), емотикони, власноруч виготовлені вітальні листівки, інфографіка); зображальні слухові (музика); зображальні змішані (сторітелінг); змішані вербально-зображальні чи зображально-вербальні (флешкартки, настільні ігри, мальовписи, синквейни-колажі, лепбуки, квест-

кімнати, меми, бук трейлери); змішані зоро-слухові чи слухо-зорові й вербально-зображальні чи зображально-вербальні (професійні блоги викладачів іноземних мов, освітні сайти, короткометражні (мульт)фільми, відеофрагменти, відеокурси, відеоігри, відеокліпи, мобільні застосунки, проекти, кейси) тощо [2, с. 13-14].

Представлена деталізація ілюструє, на нашу думку, труднощі вибору як для студента, так і для педагога з точки зору методичної доцільності сучасних множинних методів і засобів навчання. Ми поділяємо думку О. Бігич про те, що додаткові методичні інноваційні засоби перебувають у діалектичній взаємодії з базовими, розширюють дидактичну основу сучасного уроку. За аналогією припускаємо, що освітні тренди також діалектично взаємодіють з усталено-традиційними в дидактиці моделями уроку іноземної мови. За такого підходу методичні трансформації з урахуванням освітніх трендів сприятимуть якісному навчанню студентів ЗВО та учнів НУШ іноземній мові як підґрунтя іншомовної компетентності. Отже, трендотчинг на часі.

Про трендотчинг для методичних змін у навчанні іноземній мові учнів НУШ та студентів-філологів ЗВО в науковій педагогічній літературі йдеться мало, хоча матеріали про тренди в освіті представлені в інформаційному просторі (з економіки, політики, філософії та ін.) досить широко.

Мета статті полягає у висвітленні проблеми *трендотчинг & методика викладання іноземних мов* з метою обґрунтування діалектичної взаємодії традиційної дидактики та інноваційних методик на основі аналізу освітніх трендів у межах змісту навчальної дисципліни «Методика викладання іноземних мов» для студентів-філологів ЗВО.

Виклад основного матеріалу дослідження. До наукового пошуку щодо визначеної проблеми було залучено студентів, обізнаних із базовими положеннями навчальної дисципліни «Методика викладання іноземних мов» як теоретичного і практичного компоненту сукупності знань і вмінь, що формують профіль фахівця в галузі філології. В основу дослідження покладено загальновідомі положення про те, що *trend watching* (англ.) позначає спостереження за трендами і стосується, як правило, практики регулярного відстеження споживчих чи індустріальних трендів; містить оцінку й прогнозування спеціальних бізнес-факторів: попит, пропозиція, мода; застосовується в економіці для створення інноваційних продуктів, послуг, комунікацій; дозволяє виокремити закономірності в поведінці й переважних виборах споживачів з метою виявлення можливостей для створення інновацій. Сміслові навантаження цього поняття від його становлення в кінці ХХ ст. в економіці практично до сьогодні не змінилися.

У дослідженні ми ґрунтувалися на тому, що трендотчинг як аналіз трендів, допомагає визначити попит на продукти й послуги в майбутньому на основі збору, сортування й обробки отриманих даних, є підґрунтям експертного висновку й практичних рекомендацій стосовно товару чи послуги. Вважаємо, що зазначене стосується як освіти в цілому, так і методики викладання іноземних мов

зокрема, бо аналіз освітніх трендів дозволяє синтезувати показники й характеристики, затребувані споживачем освітньої послуги з вивчення іноземної мови, і на основі експертної педагогічної оцінки упроваджувати в практику навчання відповідно трансформовану методику.

Спільно з творчою групою студентів досліджено тлумачення поняття «тренд» у різних галузях. Лексичне значення слова взято зі словників англійської й української мов. Так, у Cambridge Academic Content Dictionary, тренд – це тенденція (trend. B1. a general development or change in a situation or in the way that people are behaving – загальний розвиток чи зміна ситуації чи поведінки людей), а «тенденція» пояснюється лише прикладами слововживання (tendency. C1. If someone has a tendency to do or like something, they will probably do it or like it – якщо в когось є схильність щось робити чи йому щось подобається, він, очевидно, це зробить... [16]. Академічний тлумачний словник української мови подає тотожне значення: Тренд. 1) Напрямок, тенденція. 2) Тривала, довгочасна тенденція зміни економічних показників в економічному прогнозуванні [1] Тенденція 1) Напрямок розвитку чого-небудь. 2) Прагнення, намір, властиві кому-, чому-небудь... [1].

Виявлено, що в текстах різного спрямування нечітко розмежування лексичного значення призвело до певної синонімізації слова «тренд» з іншими словами стосовно освіти, що підтвердив аналіз матеріалів Інтернету про тренди в освіті. Зі значенням «тренд», «трендовий» вживаються: *навички* (<https://eduhub.in.ua/news/navichki-xxi-stolittya>; <http://4uth.gov.ua/pro-navycky-majbutnogo/>; <https://osvitoria.media/experience/top-25-navychock-za-trebuvalnyh-u-2025-rotsi/>; <https://nus.org.ua/news/yakymy-budut-osnovni-10-navychock-u-2025-rotsi-vsivsvitnij-ekonomichnyj-forum-opublikuvav-spysok/>); *виклики* (<https://osvitoria.media/experience/doslidzhennya-vchyteli-ukrayiny-kadrovuj-potentsial-6-golovnyh-osvitnih-vyklykiv-ta-yak-yih-vyryshyty-do-2030-roku/>); *новації чи інновації* (<https://www.open.ac.uk/blogs/innovating/?p=829>). Також використовуються слова: *орієнтири, маркери, можливості, тенденції* тощо. Проте переважає в назвах усе ж таки слово «тренд» (<https://yasno-group.com/globalni-osvitni-trendi/>; <https://bogovyatska.com/2023/01/05/osvitni-trendi-2023-roku/>; <http://dSPACE.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/493>). Не вносимо до списку джерел адреси цих ресурсів, оскільки вони виконують у статті ілюстративну функцію. У цілому на пошуковий запит Інтернет пропонує понад дві тисячі матеріалів із ключовим словом-поняттям *тренд*.

Спільно зі студентами досліджено низку ґрунтовних публікацій про тренди в освіті: Shaping the Future of Learning: The Role of AI in Education 4.0. Insight report, April 2024 [19], Extended reality in learning and teaching report 2023/24 [17], Innovating Pedagogy 2024 [18]. Так, у щорічній доповіді учених Institute of Educational Technology, The Open University Walton Hall, Milton Keynes, United Kingdom [18], підготовленій у співпраці з авторами інших міжнародних досліджень освітніх транс-

формацій, йдеться про 10 основних трендів у педагогіці, що потенційно впливатимуть на всю систему освіти в майбутньому й заслуговують на пильну увагу фахівців. У доповіді дотримане слововживання *trend/tendency* в значенні *розвиток чи зміна*. Назви трендів українською мовою перекладено студентами творчої групи: педагогіка безконфліктності; кліматична освіта; навчання в діалозі з ШІ; діалог з учнями про етику ШІ; посилене штучним інтелектом мультимодальне письмо; розумні підручники; уявні світи в освітньому процесі; оцінювання через доповнену реальність; імерсивний підхід до навчання; занурення в мову і культуру; віртуальне занурення в наукові концепції: дослідження наукових моделей зсередини. Важливим є загальний висновок доповіді: вчителі мають розуміти роль взаємодоповнюючих елементів педагогіки і уявлень про сучасну навчальну діяльність [18, с. 53]. Отже, акцентовано потребу діалектичної взаємодії традиційної дидактики й інноваційних методик навчання з позиції освітніх трендів, що зумовлює доцільність трендвотчингу.

Не вдаючись до характеристики теорії дидактичних систем в силу обмеженого обсягу статті, акцентуємо увагу на тому, що, по-перше, у традиційній дидактичній системі навчання, представленій п'ятикомпонентною моделлю: 1) цілі (чому і навіщо вчити?); 2) зміст (що вчити?); 3) методи (як вчити і досягти цілей?); 4) засоби (за допомогою чого навчати? що становить педагогічний інструментарій?); 5) форми організації (в якій формі навчати? де? коли?), можуть бути оновлені всі компоненти за результатами трендвотчингу. По-друге, навчальна дисципліна «Методика викладання іноземних мов» є гнучким інформаційно-освітнім середовищем, у якому традиційні методики можуть бути синтезовані з інноваційними, трендовими, актуальними для ЗВО та НУШ.

За результатами трендвотчингу до змісту навчальної дисципліни «Методика викладання іноземних мов» були внесені зміни. Без розширення годин трансформовано декілька тем, наприклад: 1. Навчання рецептивних навичок іноземної мови в системі проектної діяльності на різних рівнях освіти в НУШ. 2. Навчання репродуктивних навичок іноземної мови: розробка освітніх проектів на засадах інтеграції традиційної дидактики та освітніх брендів. 3. Позакласна робота з іноземної мови: ендавмент як ресурс позакласних освітніх форм і заходів НУШ, зокрема Центрив, Об'єднань учнів і батьків для спільного навчання іноземній мові, створення сайтів та інших інформаційних ресурсів, спільнот тощо.

Висновки та перспективи подальших розвідок напреду. Вважаємо, що трендвотчинг в аспекті методики викладання іноземних мов є підґрунтям методичних трансформацій у підготовці студентів ЗВО до викладання іноземних мов у НУШ; допомагає студенту і педагогу визначити доцільність змін у методиці, зорієнтуватися в актуальності конкретних інновацій у професійній діяльності вчителя іноземної мови; сприяє конструктивному аналізу сутності методичних

трансформацій у межах навчальної програми, оскільки трансформація – це зміна: *changes in education* (зміни в освіті); *changes in the methodology* (зміни в методиці); формує потребу студента в усвідомленому набутті затребуваних освітньою практикою професійних компетентностей; ініціює інтерес до інновацій у викладанні іноземних мов.

Трендвотчинг – це, по суті, проведений педагогом професійний аналіз освітніх трендів як дотичних до освітніх запитів особистості, яка вивчає іноземну мову в ЗВО чи НУШ, факторів чи показників, за результатами якого може доцільно трансформуватися методика навчання. У перспективі плануємо спільно зі студентами розробити «наповнення» п'яти компонентів традиційної дидактичної моделі навчання іноземній мові новим змістом з урахуванням сучасних освітніх трендів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Академічний тлумачний словник української мови URL: <http://sum.in.ua>
2. Бігич О. Сучасні засоби навчання іноземної мови й культури. Сучасні методики навчання іноземних мов і перекладу в Україні та за її межами: збірник матеріалів IV Міжнародної наук.-практ. конференції (Переяслав, 30 листопада 2022 року). Університет Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав, 2022. 231 с. (Електронна книга) С. 13-14.
3. Білявська Т.М. Методика навчання іноземної мови в початковій школі (для дистанційного та змішаного навчання) : навч.-метод. посіб. Миколаїв : Г.В. Румянцева, 2022. 98 с.
4. Горбунова Л. Теорія трансформативного навчання: освіта для дорослих в умовах «плинної сучасності». Філософія освіти. 2013. № 2 (13). С. 66-114.
5. Дрофа Т.П. Використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій під час викладання іноземної мови: зб. мат. Міжфакультетського методологічного семінару «Сучасні освітні стратегії формування професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи». Київ, 2011. 175 с.
6. Карпюк К. Нова українська школа: методика навчання англійської мови у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу : навч.-метод. посіб. Тернопіль: Астон, 2020. 143 с.
7. Ковтун О.В. Методика викладання іноземних мов і перекладу у вищій школі. Практикум. К.: НАУ, 2015. 88 с.
8. Коломоєць С.Д. Методика викладання в школі. Теорія та практика. К.: Видавництво КНТ, 2023. 216 с.
9. Мартинова Р.Ю. Цілісна загальнодидактична модель змісту навчання іноземних мов [Текст]. К.: Вища школа, 2004. 456 с.
10. Ніколаєва С. Основи наукового дослідження з методики навчання іноземних мов і культур. Курс лекцій у схемах і таблицях. Видавничий центр КНЛУ, 2020.
11. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах: англ. мова, нім. мова, франц. мова, ісп. мова: навч. посіб. для студ. класичних педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за редакцією Ніколаєвої С.Ю. Ірпінь: Видавець Романенко Л.Л., 2016. 398 с.
12. Редько В.Г. Оновлення змісту навчання іноземних мов у сучасній шкільній освіті – прерогатива Нової української школи URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/163088397.pdf>

13. Рудіна М. Навчання студентів за спеціальністю «Філологія» як молодих учителів іноземної мови Нової української школи. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія: зб. наук. пр. К.: Національний авіаційний університет, 2018. Вип. 2 (13). С. 70-76.

14. Рудіна М. Методичні трансформації в підготовці студентів до викладання іноземних мов у школі. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. Випуск 204. С. 238-242

15. Сучасні методики навчання іноземних мов і перекладу в Україні та за її межами: зб. матеріалів IV Міжнародної наук.-практ. конференції (Переяслав, 30 листопада 2022 року). Університет Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав, 2022. 231 с. (Електронна книга)

16. Cambridge Dictionary URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/>

17. Extended reality in learning and teaching report 2023/24 URL: <https://www.jisc.ac.uk/reports/extended-reality-in-learning-and-teaching-report-2023-24>

18. Innovating Pedagogy 2024. URL: <https://iet.open.ac.uk/files/innovating-pedagogy-2024.pdf>

19. Shaping the Future of Learning: The Role of AI in Education 4.0. Insight report, April 2024. URL: <https://www.weforum.org/publications/shaping-the-future-of-learning-the-role-of-ai-in-education-4-0/>

REFERENCES

1. Akademichniy tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy. [Modern Ukrainian thesaurus]. [in Ukrainian]

2. Bihych, O. (2022). Suchasni zasoby navchannia inozemnoi movy u kultury. Suchasni metodyky navchannia inozemnykh mov i perekladu v Ukraini ta za yii mezhamy: zbirnyk materialiv IV Mizhnarodnoi nauk.-prakt. konferentsii (Elektronna knyha) [Modern means of teaching a foreign language and culture Modern Methods of Teaching Foreign Languages and Translation in Ukraine and Abroad: Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference]. Pereiaslav. 231 s. [in Ukrainian]

3. Biliavska, T. M. (2022). Metodyka navchannia inozemnoi movy v pochatkovii shkoli (dlia dystantsiinoho ta zmishanoho navchannia) : navch.-metod. posib. Mykolaiv : H.V. Rumiantseva, [Methods of teaching a foreign language in primary school (for distance and blended learning)]. 98 s. [in Ukrainian]

4. Horbunova, L. (2013). Teoriia transformatyvnoho navchannia: osvita dlia doroslykh v umovakh «plynnoi suchasnosti». Filosofiia osvity. [Theory of transformative learning: adult education in the context of 'fluid modernity'. Philosophy of education] s. 66-114. [in Ukrainian]

5. Drofa, T. P. (2011). Vykorystannia suchasnykh informatsiino-komunikativnykh tehnologii pid chas vykladannia inozemnoi movy. Zbirnyk materialiv Mizhkafedralnogo metodologichnogo seminaru "Suchsni osvitni strategii formuvanniaprofesiinoi kompetentnosti maibutnih uchiteliv pochatkovoi shkoly. [Usage of modern information-communication technologies while teaching English. Collection of materials of the Interdepartment Methodological Seminar "Modern educational strategies for the formation of professional competence of future primary school teachers"]. Kyiv. 175 s. [in Ukrainian]

6. Karpiuk, K. (2020). Nova ukrainska shkola: metodyka navchannia anhliiskoi movy u 3-4 klasakh zakladiv zahalnoi serednoi osvity na zasadakh kompetentnisnogo pidkhodu : navch.-metod. posib. [The New Ukrainian School: Methods of Teaching English in Grades 3-4 of General

Secondary Education Institutions Based on the Competence-Based Approach] Ternopil: Aston. 88 s. [in Ukrainian]

7. Kovtun, O. V. (2015). Metodyka vykladannia inozemnykh mov i pereklady u vyshchii shkoli. Praktykum. [Methods of teaching English and translation at university]. Kyiv: NAU. 88 s. [in Ukrainian]

8. Kolomoiets, S. D. (2023). Metodyka vykladannia v shkoli. Teoriia ta praktyka. [Methods of teaching at school. Theory and practice]. Kyiv. 216 s. [in Ukrainian]

9. Martynova, R. U. (2004). Tsilnisna zagalno-dydaktychna model zmisty navchannia inozemnykh mov. [Whole didactic model of content of teaching foreign languages]. Kyiv: Vyshcha shkola. 456 s. [in Ukrainian]

10. Nikolaieva, S. (2020). Osnovy naukovooho doslidzhennia z metodyky navchannia inozemnykh mov i kultur. Kurs leksii u skhemakh i tablytsiakh. [Fundamentals of scientific research on methods of teaching foreign languages and cultures. Course of lectures in diagrams and tables]. Vydavnychiy tsentr KNLU. [in Ukrainian]

11. Praktykum z metodyky navchannia inozemnykh mov i kultur u zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh: anhli. mova, nim. mova, frants. mova, isp. mova: navch. posib. dlia stud. klasychnykh pedahohichnykh i linhvistychnykh universytetiv / Bihych O.B., Borysko N.F., Boretska H.E. ta in. / za redaktsiieiu Nikolaievoi S.Iu. (2016). [Training book on methods of teaching foreign languages and cultures in secondary schools: English, German, French, Spanish: a textbook for students of classical pedagogical and linguistic universities]. Irpin. 398 s. [in Ukrainian]

12. Redko, V. G. Onovlennia zmistu navchannia inozemnykh mov u suchasni shkilni osviti – prerogatyva Novoi ukrainskoi shkoly. [Renewing content of teaching foreign languages in modern secondary education – New Ukrainian school prerogative]. [in Ukrainian]

13. Rudina, M. (2018). Navchannia studentiv za spetsialnistiu "Filologia" yak molodykh uchiteliv inozemnoi movy Novoi ukrainskoi shkoly. Visnyk natsionalnogo aviatyinoogo universitetu. Seria Pedagogika. Psihologia. [Teaching students of "Philology" speciality as young foreign language teachers of the New Ukrainian School. Bulletin of the National Aviation University. Series: Pedagogy. Psychology]. Kyiv: NAU. S. 70-76. [in Ukrainian]

14. Rudina, M. (2022). Metodichni transformatsii v pidhotovtsi studentiv do vykladannia inozemnykh mov u shkoli. Naukovi zapysky. Seriya: Pedahohichni nauky. [Methodological transformations in the preparation of students for teaching foreign languages at school. Scientific notes. Series: Pedagogical Sciences]. Kropyvnytskyi. s. 238-242. [in Ukrainian]

15. Suchasni metodyky navchannia inozemnykh mov i perekladu v Ukraini ta za yii mezhamy: zb. materialiv IV Mizhnarodnoi nauk.-prakt. konferentsii Universytet Hryhoriia Skovorody v Pereiaslavi. (2022). [Modern Methods of Teaching Foreign Languages and Translation in Ukraine and Abroad: Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference]. Pereiaslav. 231 s. [in Ukrainian]

16. Cambridge Dictionary URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/>

17. Extended reality in learning and teaching report 2023/24 URL: <https://www.jisc.ac.uk/reports/extended-reality-in-learning-and-teaching-report-2023-24>

18. Innovating Pedagogy 2024. URL: <https://iet.open.ac.uk/files/innovating-pedagogy-2024.pdf>

19. Shaping the Future of Learning: The Role of AI in Education 4.0. Insight report, April 2024. URL: <https://www.weforum.org/publications/shaping-the-future-of-learning-the-role-of-ai-in-education-4-0/>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

РУДИНА Марина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Державного університету «Київський авіаційний інститут».

Наукові інтереси: професіоналізм молодого вчителя; іншомовна комунікативна компетентність; аксіологічний підхід у навчанні студентів; методика викладання іноземних мов; англійська мова за професійним спрямуванням, методичні трансформації.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

RUDINA Maryna Volodymyrivna – Associate Professor of English Philology and Translation Department, PhD in Pedagogy, Associate Professor Faculty of Linguistics and Social Communication National Aviation University.

Scientific interests: Professional skills of young teacher, foreign communicative competence, axiological approach in teaching students, methods of teaching foreign languages, English for specific purposes, methodological transformations.

Стаття надійшла до редакції 14.01.2025 р.

УДК 378.016:811.112.2

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-217-179-183

СОКОЛ Галина Романівна –

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри філології та перекладу
Івано-Франківського національного
технічного університету нафти і газу
ORCID: [https:// orcid.org/0000-0002-5541-3246](https://orcid.org/0000-0002-5541-3246)
e-mail: halyna4@ukr.net

ХУДОЖНІЙ ТЕКСТ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Вивчення іноземної мови – процес, що вимагає інтеграції різноманітних методів і підходів. Одним із ключових аспектів є використання текстів художньої літератури. Опанування мови через читання літературних творів має значний потенціал, воно сприяє не лише розширенню словникового запасу, але й глибшому розумінню культурного контексту, розвитку мовного чуття та вдосконаленню комунікативних навичок. Здійснено аналіз досліджень та публікацій науковців щодо використання художніх текстів на заняттях та наведено їх аргументи, що ці тексти є незамінним інструментом у вивченні німецької мови та є багатим джерелом нової лексики. Слова у текстах представлені у природних контекстах, що полегшує їх запам'ятовування та розуміння. Читання художньої літератури – це занурення у культурне середовище. Твори німецької літератури знайомлять з історією, цінностями та традиціями німецькомовних країн. Це дозволяє опанувати мову й зрозуміти її носіїв, їхній спосіб мислення та світогляд. Регулярне читання художніх текстів розвиває мовне чуття, що є важливим елементом у вивченні будь-якої мови. Студенти починають інтуїтивно розуміти, які слова чи вирази доречні у тій чи іншій ситуації. Це особливо корисно для освоєння стилістики та формування правильного інтонаційного малюнку у мовленні. За умов дотримання всіх необхідних критеріїв щодо вибору художнього тексту читання літератури є цікавим та емоційно насиченим процесом. Захопливий сюжет мотивує читача до подальшого навчання, а самостійне розуміння складного тексту надає впевненості у власних силах і заохочує до нових досягнень.

Для ефективного використання художніх текстів у вивченні мови варто обирати твори відповідного рівня. Читання зі словником допомагає зрозуміти нові слова та звороти, однак важливо не зловживати цим, щоб не втрачати задоволення від читання. Варто вести нотатки, виписувати цікаві фрази та аналізувати граматичні структури. Дискусії про зміст твору з іншими студентами або викладачем сприяють розвитку комунікативних навичок. Художні тексти допомагають засвоювати лексику та граматику, знайомлять з культурним світом німецькомовних країн, сприяють ефективності та багатогранності навчального процесу, кращим результатам і глибшому розумінню мови.

Ключові слова: літературний текст, процес читання, комунікативне навчання, лексика, міжкультурна комунікація, німецька мова.

SOKOL Halyna Romanivna –

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Philology and Translation
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
ORCID: [https:// orcid.org/0000-0002-5541-3246](https://orcid.org/0000-0002-5541-3246)
e-mail: halyna4@ukr.net

LITERARY TEXT IN LEARNING GERMAN

Learning a foreign language is a process that requires the integration of various methods and approaches. One of the key aspects is the use of fiction texts. Learning a language through reading literary works has significant potential; it contributes not only to expanding vocabulary but also to a deeper understanding of the cultural context, developing linguistic sensitivity and improving communication skills. The article analyzes the research and publications of scholars on the use of literary texts in the classroom and presents their arguments that these texts are an indispensable tool for learning German and are a rich source of new vocabulary. The words in the texts are presented in natural contexts, which makes them easier to memorize and understand. Reading fiction is an immersion into the cultural environment. Works of German literature introduce the history, values, and traditions of German-speaking countries. This allows you to master the language and understand its speakers, their way of thinking and worldview. Regular reading of literary texts develops the linguistic sense, which is an important element in learning any language. Students begin to intuitively understand which words or expressions are appropriate in a given situation. This is especially useful for mastering stylistics and forming the correct intonation pattern in speech. If you meet all the necessary criteria for choosing a fiction text, reading literature is an interesting and emotionally charged process. A fascinating story motivates the reader to continue learning, and independent understanding of a complex text gives self-confidence and encourages new achievements.